

1

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 34019-05-10 XXXX ואח' נ' XXXX ואח'

2

בפני כב' הסגנית נשיא אתי בוהדנה

תובעים

1. תובע 1
2. תובעת 2
באמצעות ב"כ עו"ד ניר ברזל

נגד

נתבעים

1. נתבע 1
ע"י ב"כ עו"ד מאירה אזרד
2. נתבעת 2
ע"י ב"כ עו"ד טל פפרני
3. מושב עובדים להתיישבות שיתופית חקלאית בע"מ
5. הסוכנות היהודית לארץ ישראל
6. מנהל מקרקעי ישראל

פסק דין

1

2

1. ההליך והצדדים:

1.1. (תובע מספר 1) הוא בנם של נתבע מספר 1 ונתבעת מספר 2. תובעת מספר 2 היא אשתו של

4 התובע מספר 1. (הם ייקראו להלן: "תובעים" "נתבעת" "נתבע").

5 נתבעים 1 ו-2 הם בעלי זכות בר רשות בנחלה מספר X במושב XXX (להלן: "הנחלה").

6 בתביעה זו עותרים התובעים מתן פסק דין המצהיר, כי הם "בן ממשיך" בנחלה.

7 נתבעת מספר 2 מסכימה לתביעה, ואילו נתבע מספר 1 מתנגד.

8.1.2. האגודה השיתופית חקלאית מושב XXX, שהיא הנתבעת 3, היא צד לתביעה, בהיותה צד

9 לחוזה המשבצת מול מנהל מקרקעי ישראל, שהוא הנתבע 4, הסוכנות היהודית שהיא

10 המיישבת, היא הנתבעת 5.

11 רקע: 2.

12.1. יחסיהם של בני הזוג, הנתבעים 1 ו-2, היו מורכבים, רווי סכסוכים עד לאלימות של ממש.

13 האירוע האחרון שהיווה נקודת מפנה, בעקבותיו נפתחו הליכים פליליים כנגד הנתבע מספר

3

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 10-05-34019-05 XXXX ואח' נ' XXXX ואח'

2

1, הליכים בבית הדין הרבני יזומים ע"י נתבע מספר 1 כנגד נתבעת מספר 2, התרחש בשנת 2007 עת נטען כי הנתבע 1 תקף את אשתו, הנתבעת 2, ואת כלתו, תובעת מספר 2, שבאה להגן עליה. הוגש כתב אישום כנגד נתבע 1 על: תקיפה בתנאים מחמירים, תקיפה סתם ואיומים, והוא הורשע על פי הודאתו. מנקודה זו יחסיהם של התובעים עם הנתבע 1,4 התערערו תוך שכל צד מעלה האשמות כנגד משנהו.

5

2.2. מאז אירוע האלימות משנת 2007, שאחת מתוצאותיו הייתה הרחקת הנתבע 1 מתחום הנחלה. הוא אינו מתגורר עוד בנחלה, וגם דוחה כל ניסיון שנעשה על ידי התובע 1 למצוא פתרון שיביא לחזרתו לתחום הנחלה.

8

9

2.3. בחודש יולי 2007 פנו התובעים לוועד המושב בבקשה להכיר בהם כ"בן ממשיד" ולקבלם לחברות באגודה. ב- 20.7.2000 וועד ההנהלה של האגודה קיבל החלטה לפיה התובעים הם "בן ממשיד" בהסכמת ההורים (נספח ד' לתביעה). ההליך למינויים לא הושלם ברישום אצל הגורמים המיישבים והמוסמכים, בסוכנות ובמנהל.

12

13

2.4. ככל הנראה, על רקע האירועים שהתגלגלו משנת 2007, בשנת 2008 פנה הנתבע 1 למזכירות האגודה, והודיע כי אינו מעוניין שבנו התובע יהיה בן ממשיד בנחלה, ועל כן אם קיימות לתובע זכויות כבן ממשיד, הוא מבקש לבטלן – (נספח ט' לכתב התביעה). במקביל להליכים בבית משפט זה, מתקיים בבית הדין הרבני הליך גירושין בין הנתבעים 1 ו- 2 אליו נכרך עניין הרכוש, כאשר הנתבע 1 מבקש לפרק את השיתוף שיש לו עם הנתבעת 2 בנחלה על ידי מכירתה לצד ג', ומכאן תביעה זו.

20

21

2.5. נתבעים 1 ו- 2 אינם חלוקים, כי עם שחרורו של התובע 1 מהשירות הצבאי – בשנת 1991, הוא חזר לנחלה, עבד בה, ובעצם ניהל אותה. בשנת 1997 חלה הנתבע 1, ונטען כי מי שטיפל פיזית בו וכן הוציא את כל ההוצאות הנחוצות לטיפול הרפואי הוא התובע 1. בשנת 1998 נישאו התובעים 1 ו- 2, עברו להתגורר בתחילה בקראוון שהוצב בתחום הנחלה, ובהמשך בנו את בית מגוריהם על הנחלה. לצורך מימון בניית הבית, הנחלה על כלל יחידותיה שועבדה לבנק למשכנתאות – (נספח ה' לכתב התביעה). במקביל, נשאו שני התובעים בכל הוצאותיהם של ההורים, הנתבעים 1 ו- 2.

28

29

3. **טענות התובעים:**

30

3.1. ההורים – הנתבעים 1 ו- 2, מינו אותם כ"בן ממשיד" ואף הודיעו על מינוי זה בכתב לאגודה. האגודה עדיין נוהגת בהם כ"בן ממשיד" כל השנים. על בסיס זה אף קיבלה אותם לחברות. בהתבסס על עובדה זו, הם בנו את ביתם בנחלה, הוציאו מאות אלפי שקלים לפירעון חובות שרצו על הנחלה, ופרנסו את הנתבעים- הורים.

34

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 34019-05-10 XXXX ואח' נ' XXXX ואח'

- 2
- 3.2. התובע 1 השקיע את כל מרצו בעבודה בנחלה עוד מילדות. עם שחרורו משירותו הצבאי, 1 הנחלה הייתה שרויה במצב כלכלי ותפעולי ירוד ביותר. היא נחלה הפסדים רבים, הוא 2 שיקם אותה, והשקיע ברפת חלב מיטב זמנו ומרצו. דאג לשפץ את בית ההורים בסכום של 3 כ- 100,000 ₪, ונשא בהוצאותיהם השוטפות משך כל השנים. 4
- 3.3. כל יתר האחים, ילדי הנתבעים 1 ו-2, תומכים בעמדתם ומסכימים למינויים כ"בן ממשיך". 5
- 3.4. עקב הסכסוך בין ההורים – הנתבעים 1 ו-2, בשנת 2008 הנתבע 1 חזר בו מהתחייבותו 6 במסגרתה ביקש למנות את התובע 1 כבן ממשיך, ועל כן מבקש הוא לבטל מינוי זה. 7
- 3.5. הם הסתמכו על התחייבות הנתבעים, השקיעו בנחלה ובבניית בית מגוריהם, ועל כן 8 הנתבעים 1 ו-2 אינם רשאים לחזור בהם מהמתנה ולבטלה. בקשתו של הנתבע 1 לבטל את 9 מינויים מהווה הפרה יסודית של ההתחייבות. 10
- 3.6. על כל פנים טוען התובע 1, כי הינו בעל מכסת החלב הצמודה לנחלה, כי אין לנתק את 11 הזיקה בין מכסה זו לבין הזכויות בנחלה. על כן כאמור, מבוקש מתן פסק דין המצהיר 12 שהתובעים הם בעלי זכויות "בן ממשיך" בנחלה, ויש לראות בהם כמי שרכשו זכות שימוש 13 בלתי הדירה בבית ובנחלה ובמכסת החלב הצמודה. 14
4. **טענות הנתבע 1 :** 15
- 4.1. הנתבע 1 מתנגד לתביעה וטוען, כי מעולם לא מינה איש מן התובעים כ"בן ממשיך" והוא 16 אינו מסכים לרישומם ככאלה. מעולם לא חתם לקבלת משכנתא. 17
- 4.2. תביעה זו אינה אלא חלק ממסע שיטתי אותו מנהלת הנתבעת 2 - אשתו, נגדו כחלק מהליך 18 גירושין, תוך שהיא רותמת את התובעים להשגת מטרותיה. 19
- 4.3. בשנת 1997 עת מצבו הבריאותי התדרדר, ניצל התובע 1 את מצבו והשתלט על הנחלה ללא 20 הסכמתו תוך שעשה בה כבשלו. ניהול הנחלה הועבר לידי לתקופה זמנית. 21
- 4.4. הזכויות בנחלה, במכסת החלב ובכל הנובע מהנחלה הינן שלו ושל אשתו – הנתבעת 2. 22
- 4.5. כל הוצאותיו והוצאות הנתבעת 2 שולמו מן הנחלה. שיפוץ בית מגוריהם נעשה לנוחיות 23 התובעים בלבד. על כל פנים, מימון השיפוץ נעשה מכספם. 24
- 4.6. הוא מכחיש את חתימתו על נספחים ג ו-ד' לתביעה וטוען, כי גם אלה נחתמו על ידו, הרי 25 שחתימתו עליהם נעשתה כאשר היה נתון בשיאו של משבר עקב מצבו הרפואי. הוא חתם 26 ללא הסכמה וכיום הוא מתנגד ומבטל כל מינוי כאמור. מכל מקום, מבקש הנתבע 1 כי גם 27 אם בית המשפט יכיר בחתימתו על נספחים ג' ו-ד', הרי שמדובר בהתחייבות לתת מתנה, 28

1

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 34019-05-10 XXXX ואח' נ' XXXX ואח'

2

ויש לו זכות לחזור ממנה לאור התנהגותו של התובע 1. על כל פנים, להתחייבות זו אין כל תוקף משום שלא נרשמה ולא אושרה על ידי הצדדים בחוזה המשבצת.

2

3

5. **עמדת הנתבעת 2:**

הנתבעת 2 אימו של התובע כאמור, מודה בנטען בכתב התביעה, כי אכן היא והנתבע 1 מינו את התובעים כ"בן ממשיך" בנחלה, הודיעו זאת לאגודה, חתמו על פרוטוקול אישור קבלתם של התובעים לחברות בפני וועד האגודה וכן חתמו על אישור לקבלת משכנתא שנקחה על ידי התובעים לצורך בניית ביתם על הנחלה. היא מצטרפת לתביעת התובעים למתן פסק די המצהיר על מינויים כ"בן ממשיך".

8

9

6. **עמדת המינהל:**

המינהל ציין בכתב הגנתו, כי הוא מותיר לשיקול דעתו של ביהמ"ש את מתן הסעדים המבוקשים בתובענות. כמו כן אישר כי ברישומיו לא קיים מינוי בן ממשיך.

11

12

7. **עמדת הסוכנות:**

הסוכנות הבהירה, כי אינה נוקטת עמדה ביחס למחלוקת שבין הצדדים. יחד עם זאת, באה כוחה ציין בכתב הגנתו כי על פי הרישומים שבידו, הנתבעים 1 ו-2 הם בעלי הזכויות בנחלה וכי לא נרשם בן ממשיך.

15

16

8. **עמדת האגודה:**

האגודה הודיעה כי תכבד כל הכרעה. וכי על פי רישומיה בעל הזכויות הרשום היום בספרי האגודה הינו הנתבע 1 בלבד, כי התובעים לא התקבלו לחברות באגודה מעולם, כי איננה יודעת מי בנה את הבית בנחלה, וכי לכל היותר הכירה בהצהרת הנתבעים 1 ו-2 שהתובעים הינם בנים ממשיכים על סמך הצהרת הנתבע 1.

20

21

9. **הפלוגתאות:**

בהתאם להחלטות מיום 30.12.2010 ו-26.09.2011 להלן הפלוגתאות שנוסחו:

22

9.1. האם מעמדם של התובעים בנחלה הוא של בן ממשיך, באופן שהמינוי כבר הושלם?

23

9.2. אם הליך המינוי לא הושלם האם זכאים התובעים להירשם כבן ממשיך?

24

9.3. אם לא זכאים הנתבעים להירשם כבן ממשיך, מה משמעות התחייבות שני ההורים, נתבעים

25

1,2 לרושם כבן ממשיך, האם זו התחייבות ליתן מתנה?

26

9.4. אם זו התחייבות ליתן מתנה, האם מתקיימים התנאים המזכים את הנתבע לחזור בו

27

ובאילו עילות?

28

1

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 10-05-34019-05 XXXX ואח' נ' XXXX ואח'

- 2
- 9.5. אם זכאי הנתבע לחזור בו מהתחייבותו במקרה ויימצא כי האמור בסעיף 9.4 יתקבל, האם
3 החזרה כפופה בפיצוי התובעים וכן באיזה סכום?
2
- 9.6. בכל מקרה שיימצא שהתובעים אינם בן ממשיד ו/או לא ניתנה להיות להיות בן ממשיד
3 האם מעמדם בנחלה הינו בלתי הדיר ומאחר ובנו את ביתם בנחלה?
4
- 9.7. אם בלתי הדיר האם ניתן להורות על מכירת הנחלה לצד שלישי, תוך פיצוי התובעים?
5
- 9.8. בכל אחת מהסיטואציות יהיה צורך להתייחס להשקעות התובעים בנחלה וליתר
6 התשלומים הרלוונטיים שנשאו בהם, ככל שיוכח כי היו השקעות ותשלומים מעין אלה.
7
10. להלן תינתן התייחסות לפלוגתאות השונות:
8
11. האם מעמדם של התובעים בנחלה הוא של בן ממשיד, באופן שהמינוי כבר הושלם?
9
- 11.1. מעמד הנתבעים 1 ו- 2 :
10
- 11 המקור המשפטי להכרעה בשאלת מעמד הנתבעים כלפי המוסדות המיישבים מצוי בהסכם
12 התלת צדדי, המגדיר את מערכת היחסים בין המנהל והאגודה ובינם לבין חבר האגודה
13 (העתק ההסכם הדו צדדי מיום 18.12.05 צורף כנספח א'1 לכתב התביעה המתוקן) וכן
14 בתקנות האגודה השיתופית.
- 15 הצדדים אינם חולקים, כי זכויות ההורים - הנתבעים 1 ו-2 בנחלה הן של בר רשות. (ראה
16 עמ' 111 לפרט' מיום 11.07.2012).
17. מעמד התובעים – "בן ממשיד":
17
- 11.2.1. ההגדרה של "בן ממשיד" מצויה בסעיף 1 לתקנות האגודות השיתופיות (חברות), תשל"ג-
18 1973:
19
- 20 "בן ממשיד" – בן אחד בלבד או בן מאומץ אחד או נכד אחד של בעל משק, לרבות בן זוגו,
21 המחזיק בעצמו או מכוח התחייבות בלתי חוזרת בכתב של הוריו או מכוח ירושה, במשק
22 חקלאי, כבעל, כחוכר, כחוכר משנה, או כבר-רשות לתקופה בלתי קצובה או לשנה לפחות
23 של מוסד מיישב והאגודה או של האגודה כשאינו מוסד מיישב; לעניין זה, "הורים" –
24 לרבות אחד מהם במקרה שהשני חדל להיות בעל זכויות במשק החקלאי או שנפטר."
25
- 11.2.2. סעיף 20 ה (1) להסכם התלת צדדי מתייחס ל"בן הממשיד" ככזה המקבל זכויות ההורים
26 במשק במקרה של פטירה:
27
- 28 "במקרה של פטירת חבר אגודה או מתיישב ביישוב יועברו כל זכויותיו בנחלה לבן/בת זוג
29 שנתר בחיים. באין בן/בת זוג לחבר האגודה או מתיישב ביישוב שנפטר יועברו כל זכויותיו
30 בנחלה לבן הממשיד שנקבע על ידי ההורים ושאושר על ידי המיישבת".
31
- 11.2.3. בסעיף 20 (ד), הרלוונטי לעניין עבירות הזכויות עוד בחיי בעל הזכות, נקבע כדלקמן:
32

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 10-05-34019-05 XXXX ואח' נ' XXXX ואח'

2

"אסור לחבר האגודה להעביר ו/או למסור לאחר את זכויות השימוש שלו במשקו לרבות בית המגורים, אלא אם קיבל לכך הסכמת המשכיר בכתב ומראש, ובתנאי נוסף שהמציא גם הסכמת האגודה לכך. העברה ו/או מסירת זכויות השימוש כאמור דינה כדין העברת זכות חכירה לענין חובת תשלום דמי הסכמה".

5

11.2.4. עפ"י האמור בסעי' 20 לחוזה המשולש, בעל זכות בר רשות במשק, יכול להודיע מי יהיה הבן הממשיך עוד בחייו. על מנת שמינוי בן ממשיך יהא תקף:

8

א. יש לקבל את הסכמת המנהל בכתב ומראש.
ב. יש לקבל את הסכמת הסוכנות, אשר תינתן לאחר שהאגודה הודיעה לה בכתב את עמדתה.

10

11

11.2.5. הוראות אלה מתייחסות ליחסים שבין ה"בן הממשיך" לבין האגודה בלבד (ע"א [2836/90](#) בצר נ' צילביץ, פ"ד מו(5) 184, 195 (1992); ע"א [103/89](#) אזולאי נ' אזולאי, פ"ד מה(1) 13477 בעמ' 482 (1989)). אשר ליצירת הזכות של "הבן הממשיך" בפועל נוצרת היא על ידי הסכמים שנכרתים בין ההורים לבין הבן ומועברים לאישור הגורמים המיישבים (עניין בצר נ' צילביץ לעיל, שם וכן ראה ע"א [1662/99](#) חיים נ' חיים, פ"ד נו(6) 295 (2002)).

17

11.2.6. כאן המקום לציין, כי בענייננו הגם שאין אישור מטעם הסוכנות והמנהל כמתחייב מההסכם, הסוכנות, האגודה והמנהל הודיעו, כי אינם מתכוונים להתערב והם מותירים את ההכרעה לשיקול בית המשפט.

21

11.3. **מתנה:**

22

השאלה האם מעמד התובעים בנחלה הוא של "בן ממשיך" באופן שהמינוי כבר הושלם?

24

11.3.1. הלכה פסוקה היא, כי זכותו של הבן הממשיך מתגבשת רק לאחר מות שני הוריו, (ראה 26,419 בהקשר זה את הדברים שנאמרו בע"א [5136/91](#) קוגלמס נ' קוגלמס ואח', פ"ד מט(2) 427, 427, כן בע"א 633/82 א' לוקוב ואח' נ' צ' מגדל ואח', פ"ד מג(1) 397, 407).

28

11.3.2. על הזכות היוצרת זכאות לקבל המשק לאחר פטירת שני ההורים חולשים דיני המתנה (ראה בפסיקת בית המשפט העליון: ע"א [1108/98](#) מדעי נ' מדעי, פ"ד נד(4) 385 (2000); ע"א [1662/99](#) חיים נ' חיים, פ"ד נו(6) 295, 314 (2002)).

32

11.3.3. בהקשר לכך תבחן השאלה האם מדובר במתנה שהושלמה כך שמעניק המתנה אינו יכול לחזור בו ממנה, או שמא מדובר במתנה שלא הושלמה (קרי: בהתחייבות ליתן מתנה), כך שנותן המתנה יכול לחזור בו ממתנתו, בהתקיים תנאים מסוימים (ר' ע"א [2836/90](#) בצר נ' צילביץ, פ"ד מו(5) 184, ע"א [1108/98](#) מדעי נ' מדעי, פ"ד נד(4) 385, תא(נצ') [1202/01](#) חסן נ' חסן, פורסם באתר נבו).

37

1

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 10-05-34019-XXXX ואח' נ' XXXX ואח'

2

1

2

11.4. קיומו של חוזה:

11.4.1. ראשית נבחן אם אכן התגבש חוזה בין התובעים לנתבעים 1 ו-2. אין כל מחלוקת, כי טענת

התובעים להתקשרות בחוזה מתנה, אינה נסמכת על מסמך בכתב למעט פרוטוקול ועד

5 האגודה.

6

11.4.2. אין בעובדה זו בלבד כדי למנוע השתכללות הסכם בין הצדדים, הנוגע לחיובים המלווים

אותו הסכם. שכן, הסכם יכול להשתכלל גם בע"פ ועל דרך של התנהגות. (ראה ע"ע

97/300353 **מדינת ישראל נ' משה נהרי**, פד"ע לה 318; ע"ע 1340/02 **אהרון בן צור נ'**

10 **היפרטק מערכות מתקדמות בע"מ**, עבודה ארצי, כרך לג (7) 45). ראה גם ב **ע"א 4956/90**

11 **פזגז חברה לשיווק בע"מ נ' גזית הדרום בע"מ**, פ"ד 4 (35, 40) (1992).

12

11.4.3. אם כן - עניין ראשון אותו יש לבחון, הוא האם הוכח קיומו של חוזה בעל פה בהתנהגות?

נקודת המוצא של חוק המתנה תשכ"ח - 1968 (להלן: "**חוק המתנה**"), היא כי המתנה היא

15 הסכם (ע"פ 495/80 **ברקוביץ נ. קלימר**, פ"ד לו (4) 57) ככזו, בנושאים שלא הוסדרו על ידי

16 חוק המתנה יש להחיל את הדין הכללי - דיני החוזים (שם, עמ' 61 **ע"א 173/72 גנאיים נ'**

17 **גנאיים**, פ"ד כז (1) 414, 420). מכאן, על חוזה מתנה חלות זו לצד זו, שתי מערכות דינים

18 (**ע"א 495/80**, לעיל, עמ' 61) - האחת, מקורה בחוק המתנה, המסדיר את הכללים החלים

19 בעניין הענקת מתנה. שני ייה, מקורה בדין הכללי ובכלל זה בדיני החוזים (ראה: **ע"א 343**

20 / **87 פרי נ' פרי**, פ"ד מד (2) 154). מאחר ובענייננו ההסכמה הנתענת אליה הגיעו הצדדים,

21 אינה מוצאת את ביטוייה בכתב - בתצהירי העברת מתנה, יש לבחון את קיומה מתוך

22 הנסיבות החיצוניות האופפות את ה"עסקה", דהיינו התנהגות הנתבעים, במהלך אותן שנים

23 והיא, תלויה במציאות העובדתית, כפי שהוכחה הלכה למעשה.

11.5. אקדים ואומר, כי אף שלא נערך תצהיר מתנה בכתב בכל הנוגע לחיובים המלווים את

25 הסכם המתנה, שוכנעתי, כי נכרת הסכם בין הצדדים כאשר היחסים המשפטיים הוסדרו

26 בחלקם הארי בעל-פה, על - פי נוהג שהתגבש במשך השנים. אלה העובדות המוליכות

27 למסקנה זו:

11.5.1. כאמור בחודש יולי 2000 פנו התובעים לוועד המושב בבקשה להכיר בהם כבנים ממשיכים

29 ולקבל אותם לחברות במשק. ב-20.07.2000 התקבלה החלטה בוועד ההנהלה, כי הוחלט

30 לקבל את התובעים כבנים ממשיכים בהסכמת ההורים (נספח ד' לתביעה).

11.5.2. טענתו של הנתבע 1 כי לא נתן הסכמתו בפני הוועד למינוים של התובעים כבן ממשיך, וכן כי

32 הסכמה זו ניתנה בעצה אחת עם נתבעת 2, לא הוכחה. יתר על כן העובדות שלהלן סותרות

33 טענה זו: הנתבע 1 חתם על שטר משכנתא במסגרתו הסכים לשעבוד זכויותיו בנחלה לצורך

34 קבלת הלוואה למימון בניית ביתם של התובעים על הנחלה. טענתו כי זו אינה חתימתו וכי

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 34019-05-10 XXXX ואח' נ' XXXX ואח'

2

התנגד לחתום לא הוכחה. בשנת 2000 חתם הנתבע 1 על הסכם עם המנהל לצורך קבלת רשות להקמת יחידת מגורים שנייה המיועדת במפורש לבן ממשיד. בשנת 1993 העביר הנתבע 1 את הבעלות במכסת החלב לתובע 1 (נספח ב' ו- ג' לתצהיר), בשנת 1993 דיווחי המע"מ והתיק העסקי הועברו על שם התובע 1, כמו כן החשבון באמצעותו התנהלה הנחלה היה על שם התובע 1 והנתבע 1. יתר על כן, עצם הגשת הבקשה על ידי הנתבע 1 לביטול מינוי התובע 1 כבן ממשיד מעידה על כך שהוא אכן מודה, כי קבע את התובע 1 כבן ממשיד בנחלה, שאחרת מה הטעם בהגשת בקשה לביטול?.

7

11.5.3. אם כך ומשהנתבע 1 הוא אשר פנה לוועד האגודה בבקשה "לבטל" את מינויו של התובע 81 כבן ממשיד, ומשבחר לנסח את בקשתו באופן זה, הרי שגילה דעתו כי ההסכמות הקודמות בדבר מינוי התובע 1 כבן ממשיד מחייבות.

10

11

11.5.4. גם העובדה שהתובע 1 צורף להליכים שנקטו כנגד הנתבעים 1 ו-2 בגין חוב במנהלת ההסדרים במגזר החקלאי, מחזקת את המסקנה כי התובע 1 הוא אשר עיבד וניהל את הנחלה לנוכח ההכרה כי הוא הבן הממשיד. (נספח יד' ו- טו' לתצהיר התובע).

14

15

11.5.5. הצהרותיו של הנתבע 1 כי מעולם לא העביר את מכסת החלב על שם התובע 1 מנוגדות לעובדות בשטח ולאסמכתאות שהוצגו ביניהן, מכתב מטעם המועצה לענף החלב לפיה הזכויות במכסה הועברו לתובע 1 על סמך בקשתו של הנתבע 1 (נספח ג' לתצהיר).

18

19

11.5.6. גם מפסק דינו של בית הדין הרבני הגדול מיום 02.09.2008 (נספח ה' לתצהיר הנתבעת 2) ניתן ללמוד ששני ההורים מינו את התובע כבן ממשיד- באותה מסגרת נכתב כי הנתבעים 1 ו-2, הצהירו בפני בית הדין, כי התובע אושר על ידם בהחלטת האגודה כבן ממשיד: "ומזה שנים רבות שהם עצמם אינם מפעילים את המשק כלל והבן הממשיד מפעיל את המשק ולוקח את ההכנסות לרשותו ונותן להם כדי צרכיהם לכל אחד"

24

25

11.5.7. על כוונת ההורים, הנתבעים 1 ו-2, להעניק לתובע זכויות של בן ממשיד העידו שתי אחיותיו של התובע וכן אחיו של הנתבע 1 - : הגב' פלונית אלמונית הצהירה כי האב - הנתבע 1 חזר וציין בפני כל בני הבית כי התובע הוא הבן הממשיד של הנחלה. זה היה מוסכם על כל אחד מהם (עמ' 28 לפרט' מיום 14.03.2012). הגב' פלונית הצהירה, כי עם שחרורו של התובע מהשירות הצבאי החל לנהל את הנחלה. בשנת 1997 כאשר האב - הנתבע 1 חלה הוא הפסיק כליל את עבודתו בנחלה, והתובע הוא אשר ביצע את כל העבודות. פלוני אלמוני-31 אחיו של הנתבע העיד כי מאז שהנתבע 1 עבר את הניתוח, התובע הוא אשר עבד בנחלה, ובעצם כך עשה ברצף מיום שחרורו מהשירות הצבאי. (עמ' 86 לפרט' מיום 07.07.2012).

33

34

1

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 10-05-34019-05 XXXX ואח' נ' XXXX ואח'

2

11.5.8. לא זו אף זו, גרסתו של הנתבע 1 נמצאה דחוקה, רצופת סתירות בנקודות מהותיות, היא אף אינה מתיישבת עם ראיות אחרות שהוצגו, והמצביעות באופן חד משמעי על קיומו של הסכם בין התובע לבין הוריו הנתבעים 1 ו-2 להיותו בן ממשיך.

3

4

5

11.5.9. מקצת הסתירות בעדותו של הנתבע 1 מובאות להלן:

בתצהירו טען הנתבע 1, כי התובע נטל ללא הסכמתו את מושכות הניהול בנחלה. בניגוד להצהרה זו, בעדותו אישר הנתבע כי העביר לתובע את ניהול הכספים של הנחלה במועד בו ארגון הקניות נפל (עמ' 71 לפרט') ומאותו מועד בשנת 1997 המחלה הועברה לניהולו של התובע.

9

גם הטענה כי מעולם לא נהג באלימות כלפי בני המשפחה מנוגדת לגיליון הרשעות קודמות שהוצג, ממנו מתקבלת תמונה עגומה על מעשי האלימות שהופעלו על ידי הנתבע במשך השנים (ת/7). גם ביחס לביטול הבן הממשיך בעדותו, הודה הנתבע כי שלח הודעה לאגודה על רצונו לבטל את מינויו של התובע כבן ממשיך בעקבות אירוע אלימות אחרון שהיה בינו לבין הנתבעת 2, ולדבריו: " ... אני לא הודעתי עד שהוא הפסיק לי את המכולת" (עמ' 1465 לפרט' מיום 01.07.2012).

15

בהמשך אף העיד כי החובות של הנחלה למשקם היו צריכים להיות משולמים מחציתם על ידי התובע (עמ' 70 לפרט'). עדות זו מחזקת את העובדה, כי אכן היה בכוונתו של הנתבע להעניק לתובע זכויות של בן ממשיך, אחרת מדוע ידרוש ממנו לשאת במחצית החובות הרובצים על הנחלה?

19

גם טענתו של הנתבע כי לא חתם על שטרי המשכנתא וכי חתימתו זויפה איננה מתקבלת. הנתבע לא הוכיח זיוף החתימה. אחיו מר פלוני אלמוני שהגיש תצהיר מטעמו הבהיר בעדותו כי הנתבע עצמו אמר לו שחתם על המשכנתא לטובת התובעים לאחר שכנועים (עמ' 78 לפרט') על כך גם העיד אח נוסף, מר פלוני אלמוני (ראה עדותו מיום 01.07.2012 שם בעמ' 86). מכל מקום, הנתבע חלה בשנת 1997 המסמכים נחתמו בשנת 2000 ולא הובאה כל ראייה כי כאשר חתם על המסמכים מצבו הבריאותי לא אפשר לו להבין מהותה של החתימה.

26

11.5.10. גם עדותו של מר XXXX XXXX, אח נוסף של הנתבע, העיד כי הנחלה הייתה מיועדת לתובע וחיזק את המסקנה כי מלכתחילה היה בכוונתו של הנתבע להעניק לתובע זכויות כבן ממשיך (עמ' 85 לפרט' מיום 01.07.2012). בניגוד לסתירות הגלויות, ולעיתים לחוסר ההיגיון שנמצא בעדותו של הנתבע, עדותה של הנתבעת 2 מהימנה בעיניי ותואמת את גרסת העדים שנקראו לעדות.

31

11.5.11. לאור הנסיבות המתוארות, מתבקשת המסקנה כי אכן התגבש הסכם בהתנהגות שעלה בקנה אחד עם האינטרסים של שני הצדדים: זה של הנתבעים 1 ו-2 שהגיעו למצב בו אינם יכולים לטפל עוד בנחלה, ולכן הם מעבירים את זכויותיהם לתובע, עמו היו להם יחסי אמון.

34

1

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 10-05-34019-05 XXXX ואח' נ' XXXX ואח'

2

וקרבה מיוחדים במקביל להבטחת עתידם של התובעים המקבלים את הזכויות בנחלה, 1
בונים את ביתם בה, מגדלים את ילדיהם בתחומה, ומבטיחים את עתידם הכלכלי. אולם 2
בצד העברה זו עמדו תנאים מסוימים שהוטלו על התובע, כפי שיובהר בהמשך. 3

42

11.6. המסקנה אם כן היא כי אכן נקשר הסכם בין התובע מצד אחד, לבין הוריו-הנתבעים 1 ו- 42
- מצד שני, במסגרתו מקבל התובע במתנה מעמד כ"בן ממשיך" תוך שהתובעים נוטלים על 5
עצמם התחייבויות מסוימות כנגד מתנה זו. 6

7

12. מתנה שהושלמה:

8

השאלה האם המדובר במתנה שהושלמה או שמא בהתחייבות ליתן מתנה? 8
יש הסוברים, כי במינוי בן ממשיך המתנה היא למעשה הזכות העתידית לקבל לאחר פטירת 12.1
שני בעלי הזכויות הישירות בנחלה, היינו שני ההורים את המעמד של בר רשות בנחלה, 10
ובעצם העברת המסמך המזכה את הבן במעמד של בן ממשיך, המתנה הושלמה. 11
גישה זו באה לידי ביטוי בפרשת מדעי (ע"א 1108/98 מדעי נ' מדעי פד"י (4) 385) שם 12
נכתב: 13
"יש רגליים לסברה כי דבר המתנה, שניתן לבן ממשיך מצד הוריו, הוא הזכות לקבל מן 14
המושג מעמד מסוים באגודה ובמשק. נמצא כי מסירת מסמך לידו, המזכה אותו לקבל את 15
הזכות מאת צד שלישי, היא הדרך ההקנייה במונח סעיף 6 לחוק המתנה. המסמכים 16
הכוללים בתוכם הצהרות של ההורים בפני ועד המושב והצהרות בפני נוטריון, הם המזכים 17
אותו לקבל את הזכות כבן ממשיך. כלומר, במתן המסמכים האלה הסתיים תפקידם של 18
ההורים לשם קבלת הזכות על ידי בנם. התוצאה היא כי בכך נסתיימה הקניית המתנה מצד 19
נותני המתנה, כך שאין להם עוד רשות לחזור בהם מן המתנה. עיין ודוק את הדיון בסוגיה 20
של מתנת מניה בחברה, הטעונה הסכמת הנהלת החברה, בספרו של א"מ ראבילו, חוק 21
המנה, תשכ"ח-1968 (מהדורה שנייה ירושלים תשנ"ז 1996) בעמ' 414-431. ראוי לציין 22
בהקשר זה כי יש לאבחן את המקרה שלפנינו מהמקרה שנדון בע"א 2836/90 בצר נ' צילביץ 23
ואח', פ"ד מו(5) 184, אשר עסק גם הוא בהעברת זכויות במשק במושג בדרך של מתנה. 24
באותו מקרה העניקה אם במתנה את זכויותיה כבת רשות במשק לבתה ולבעלה כ"בנים 25
ממשיכים". העברת הזכויות כאמור הייתה טעונה הסכמה מראש ובכתב של המינהל. 26
למרות זאת האם לא פנתה למינהל לאשר את העברת הזכויות ואישור המינהל מעולם לא 27
ניתן. בית המשפט קבע, כי "כל עוד לא ניתנה הסכמת המינהל, אנו מצויים רק בשלב 28
ההתחייבות לתת מתנה, ורשאית הייתה האם לחזור בה ממנה". 29

30

12.2. בענייננו כאמור הוכחה הכוונה להעברת הזכויות. יחד עם זאת לא נעלמה מעיני העובדה כי 31
לא נעשה ההליך הפורמאלי המקובל למינוי התובע כבן ממשיך בסוכנות ובמנהל, ולא נכתב 32
הטופס הפורמאלי. אלא לאחר בחינת הראיות שהוצגו שוכנעתי, כי העובדות, בפועל 33

3

1

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 34019-05-10 XXXX ואח' נ' XXXX ואח'

2

מצביעות על כך שההורים - שהנתבעים 1 ו-2 **מבחינתם** השלימו את ההליך של מינוי התובע כבן ממשיד על ידי עצם מתן הסכמתם לוועד המושב להכיר בו כבן ממשיד. ולזאת להוסיף את עמדת המוסדות המיישבים כי יקבלו כל הכרעה בעניין וכי אין בכוונתם להתערב.

3

12.3. כאמור המנהל הביע עמדתו, כי יקבל כל הכרעה וכי לא תהיה לא התנגדות. על כן, בנסיבות אלה בהן אין כל התנגדות מטעם המוסדות המיישבים, וכן הוכח כי ההורים - הנתבעים 1 ו-5 2 נתנו הסכמתם בפני הוועד הרי שניתן לקבוע, כי המדובר במתנה שהושלמה במסגרת היחסים הישירים שבין הצדדים אף על פי שלא נקבע בן ממשיד ברישומי הסוכנות ובמנהל.

7

13. **התחייבות ליתן מתנה:**

8

13.1. מכל מקום, אף אם נתייחס לכל המהלך שנקט על ידי הנתבעים 1 ו-2 בעצם בקשתם למנות את התובע כבן ממשיד, ובעצם אישור וועד האגודה להסכמה זו, אין בי כל ספק כי עניין לנו בהתחייבות ליתן מתנה הכפופה לחזרת המתחייב בהתאם להוראות חוק המתנה. ההורים - הנתבעים נתנו הסכמתם לוועד האגודה אשר אישר והחליט לקבל את התובעים כבנים ממשיכים בהסכמת ההורים. הוכח, כי במועד בו עברו התובעים להתגורר בתחום הנחלה, קיבלו הבטחה מפורשת מההורים - הנתבעים 1 ו-2 כי הם יתמנו כבן ממשיד.

14

13.2. מעשי ההורים - הנתבעים משך השנים, מלמדים על כוונתם, לראות בתובעים כאותו בן הבונה את ביתו בחלקה א', ליד בית ההורים, מעבד עמם את הנחלה, ומצפה לכך שלאחר אריכות ימיהם, יהיה הוא בעל הנחלה במקומם. זוהי כל מהותו של מוסד 'הבן הממשיד'. ההורים הכניסו את התובע כשותף בנחלה, עוד בשנת 1993 בעצם העברת תיק המע"מ של העסק על שמו ועצם מתן האפשרות לתובעים לבנות את ביתם בנחלה, ולעבוד יחד עימם ובעצם העברת מכסת החלב ע"ש התובע יצרו ההורים אצל התובעים את הציפייה, הלגיטימית, שבבוא היום הם יקבלו את הנחלה כבן ממשיד. כל ילדיהם האחרים של הנתבעים תמימי דעים כי התובע הוא הבן הממשיד ואין להם כל טענת זכות בנחלה.

23

13.3. מהראיות עולה, כי - הנתבע 1, לכל הפחות, השלים עם המצב לפיו התובעים מחזיקים בשטחי הנחלה, מעבדים אותם, ובמשך השנים לא הביע התנגדות לכך.

24

26. במשך כל אותן שנים ראו הנתבעים 1 ו-2, בתובע כבן ממשיד מבלי שעלה כל הרהור שני בקשר למעמדו. רק לאחר שנים רבות, ועם פרוץ הסכסוך בין ההורים - הנתבעים 1 ו-2, מצא הנתבע 1 סיבה להיתלות בה בטענה כי לא ניתנה הסכמת המנהל למינויו של התובע כבן ממשיד ולפיכך המינוי לא השתכלל.

30

13.4. טענה זו של הנתבע 1 כיום, בנסיבות כפי שתוארו, לפיהן לתובעים אין כל זכות בנחלה, מנוגדת להתנהגותו בכל השנים מיום שחרורו של התובע מהשירות הצבאי. שינוי פתאומי

31

32

33

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 10-05-34019-05 XXXX ואח' נ' XXXX ואח'

- 2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
- בעמדה זו בשלב שבו התובעים סמכו על התחייבות ובנו את חייהם בתחום הנחלה, הביאו וילדים לעולם, עבדו ותחזקו את ענפי המשק, אינה יכולה להתקבל.
- 13.5. אכן כטענת הנתבע 1 בעלי הזכויות בנחלה, היינו הוא והנתבעת 2, צריכים ליזום את ההליך של מינוי הבן הממשיך. שני ההורים הם בעלי זכויות שוות בנחלה, ומקום שלא הייתה חתימת אחד ההורים על המינוי, בית המשפט נטה לבטל את המינוי של הבן הממשיך על ידי ההורה השני. בעניינו לא הוכחה טענתו של הנתבע 1 כי החתימה על גבי בקשתו למנות את התובעים כבן ממשיך אינה חתימתו.
- 13.6. אשר על כן, אני קובעת כי שני ההורים – נתבעים 1 ו-2 יחדיו התכוונו למנות את התובע כבן ממשיך בנחלה, ועם נישואיו לתובעת 2, גם אותה.
14. **חזרה מהתחייבות ליתן מתנה:**
כאמור הנתבעת 2 איננה חוזרת בה מהתחייבותיה.
השאלה האם זכאי הנתבע 1 לחזור בו מהתחייבות?
מתחייב רשאי לחזור בו בתנאים הקבועים בסעיף 5 לחוק המתנה התשל"א-1975 הקובע: "**(א)**
(ב) כל עוד מקבל המתנה לא שינה את מצבו בהסתמך על ההתחייבות, רשאי הנותן לחזור בו ממנה, זולת אם ויתר בכתב על רשות זו.
(ג) מלבד האמור בסעיף קטן (ב), רשאי הנותן לחזור בו מהתחייבותו אם הייתה החזרה מוצדקת בהתנהגות מחפירה של מקבל המתנה כלפי הנותן או כלפי בן-משפחתו או בהרעה ניכרת שחלה במצבו הכלכלי של הנותן."
- 14.1. **התנהגות מחפירה:**
14.1.1. זכותם של נותני מתנה, במקרה זה, הנתבע 1, לחזור בו ממתנתו אם תוכח התנהגות מחפירה של המקבלים, הם התובעים.
הביטוי "התנהגות מחפירה" התפרש באופן רחב, המקל על נותן המתנה את האפשרות לחזרה בו מהתחייבותו אם מקבל המתנה לא נהג בו כראוי. נקבע, כי לאור מאפייני המתנה, מוטלת על מקבל המתנה חובת תום הלב, החובה לנהוג כלפי הנותן בהכרת תודה, בכבוד ובדרך ארץ: "כל זאת על רקע מערכת היחסים בין הצדדים לה..... יחד עם זאת, לא כל התערערות במערכת היחסים שבין הנותן למקבל תוכר בהכרח כהתנהגות בלתי ראויה מצד המקבל הנטל להוכיח את ההתנהגות המחפירה מוטל על נותן המתנה ועל ביהמ"ש לבדוק אם ההתנהגות המחפירה לא נגרמה כתוצאה מהתנהגותו של הנותן עצמו. אם אכן כן הוא, לא יהיה הנותן רשאי לחזור בו מהבטחתו" (א. ראבילו "**חוק המתנה, תשכ"ח-34** 1968" מהדורה שניה, תשנ"ז, 385). (תמ"ש (ראשל"צ) 27760/05 י.ש. נ' י.י. [פורסם בנבו] 1968 וכן תמ"ש (כ"ס) 14900/07 שעתל נ' שעתל [פורסם בנבו] (15/2/11)).

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 10-05-34019-05 XXXX ואח' נ' XXXX ואח'

2

1

14.1.2. בנסיבות מקרה זה, לא הובאה כל תשתית ראייתית היכולה לבסס את טענתו של נתבע 21 לקיומה של "התנהגות מחפירה" מצדם של התובעים כלפיו, נהפוך הוא, הוכח באופן חד משמעי כי התובעים נהגו במסירות בנתבע, ובאירוע האלימות שהיווה מפנה ובגיננו הוגש כתב אישום כנגד הנתבע 1 על אלימות כלפי הנתבעת 2, ואף הורשע, נהגו התובעים כמתחייב על פי דין – ומנעו מהנתבע 1 להמשיך ולתקוף את נתבעת 2 וכן הזעיקו את משטרת ישראל. 6

7

14.1.3. כל העדויות שהובאו, לרבות עדותו של הנתבע 1, מאששות את גרסת התובע לפיה היחסים בינו לבין אביו היו תקינים, קרובים כל העת, עד לאירוע האלימות האחרון של הנתבע 91 כלפי הנתבעת 2 משנת 2007, שאליו תינתן התייחסות נוספת בהמשך. כך העידה אחותו של התובע, שהייתה מהימנה עליי, ולפיה התובע טיפל במסירות אין קץ בשני הוריו ובנחלה. 11 כאשר הנתבע 1 חלה, דאג להעניק לו טיפול בשר"פ ולממן את כל הוצאותיו הרפואיות. (עמ' 12 לפרט') כן מימן את כל הוצאותיהם השוטפות של ההורים. 13

14

14.1.4. באותו עניין העידה אחות נוספת כי התובע טיפל במסירות בהוריו, דאג לכל צרכיהם ואף שבני המשפחה ספגו מנתבע 1 התנהגות אלימה במשך כל השנים, המשיך התובע לנהוג באביו במסירות וטיפול בו. (עמ' 33 לפרט'). 17

18

14.1.5. נתבע 1 עצמו הודה כי מאז אירוע האלימות משנת 2007 בינו לבין הנתבעת 2, התובעת 2 היא 19 אשר בישלה עבורו (עמ' 71 לפרט') מיום 01.07.2012. הוא אף הוסיף, כי התובע התנהג אליו בסדר, ולא היה לו עמו כל סכסוך, וכי מי שהסיתה אותו נגדו לטעמו זו הייתה אשתו 21 הנתבעת 2. (עמ' 72 לפרט' לפרט'). 22

23

חיזוק לכך שהיחסים בין התובע לאביו היו טובים עד למועד הקרע בין ההורים מצוי גם בעדותו של אחיו של הנתבע 1, מר XXXX לפיה היחסים השתבשו בעקבות אותו אירוע 24 (עמ' 77 לפרט' מיום 01.07.2012). וכי היחס של הנתבע 1 לתובע כל השנים היה יחס מחבק 25 ואוהב (עמ' 81 לפרט'). 26

27

14.1.6. גם עדותו של הנתבע 1 כי במשך השנים נמנע מלנקוט בצעדים מסוימים, לרבות גירושים 28 מאשתו הנתבעת 2, כל זאת על מנת להתחשב בתובע שהוא חסר מקצוע. (עמ' 76 לפרט' מיום 01.07.2012). מחזקת את המסקנה כי התובע בנה את כל חייו סביב המשך ניהול 30 המשק, עד כדי כך שגם שהנתבע 1 הבין כי כל צעד שיינקט על ידו יהיה בו כדי לפגוע בתובע 31 שקבע את מרכז חייו וחיי משפחתו, ואת פרנסתו בנחלה. 32

14.1.7. גם לאחר אירוע האלימות האחרון של הנתבע 1 כלפי הנתבעת 2 משנת 2007 שהביא 34 ליציאתו של הנתבע 1 מתחום הנחלה, התובע חיפש פתרונות דיור חלופיים לנתבע 1, זאת 35 ניתן ללמוד מהצעת מחיר מאותה שנה שצורפה לתצהיר. (נספחים יט' ו-כ' לת/4). הסירוב 36

1

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 10-05-34019-05 XXXX ואח' נ' XXXX ואח'

2

למצוא פתרונות חלופיים בא מצידו של הנתבע 1, ולא כפי שנטען על ידו שנושל מהזכויות
בנחלה.

2

3

אין כל ספק כי הסכסוך בין שני ההורים, הנתבעים 1 ו-2, הוא זה שהביא גם לסכסוך בין
הנתבע 1 לתובעים. (ראו בעניין זה גם את עדותו של אחיו של הנתבע עמ' 78, עדות הנתבע 51
בעצמו שם בעמ' 65, 72).

6

7

14.1.8. על כל אלה יש להוסיף כי, לא רק שלא הוכחה התנהגות מחפירה של התובעים כלפי הנתבע

9

1, נהפוך הוא הוכח, כי התנהגותו של הנתבע 1 היא שהייתה לא הולמת. (בלשון המעטה) 9
ילדיהם של הנתבעים 1 ו-2 בעיקר הבנות פלונית ואלמונית, והבן פלוני, העידו כי היו נתונים
כל חייהם באווירה של אלימות בבית שננקטה על ידי הנתבע 1 (עמ' 26, 28, 33 לפרט' מיום 11
12.03.2014).

12

הוכח, כי בגין אירוע האלימות האחרון שהתרחש בשנת 2007 הנתבע 1 הועמד לדין והורשע
עפ"י הודאתו. כמו כן, עפ"י ת/7 רישום הפלילי של הנתבע 1, הוא הורשע מספר פעמים בגין
תקיפה. כן הוגשו נגדו מספר תלונות בגין אלימות. ראיות אלו מחזקות את גרסתו של
התובע בנוגע ליחסו האלים של הנתבע 1 כלפי בני המשפחה. התשתית לפרץ האלימות
משנת 2007 תוארה ע"י הנתבעת 2 – לפיה נסעה לביקור קרובי משפחה במקום אחר לסוף
שבוע, כאשר הנתבע 1 התארח אצל אחת מבנותיו. בכעסו על היעדרות הנתבעת 2, הצהיר
בפני בתו שבמוצאי שבת כאשר זו תחזור, הוא ירצח אותה.

19

ואכן, כאשר ביקשה הנתבעת לחזור לבית, ילדיה ניסו להפציר בה לבל תחזור פן תיפגע על
ידו. הנתבעת בחרה לחזור לבית המגורים, הנתבע התנפל עליה. אלמלא מעורבותה של
הנתבעת 2 שהפרידה והזעיקה את התובע, אין לדעת איך אירוע זה היה מסתיים.

22

23

בגין אירוע זה הורחק הנתבע 1 מתחום הנחלה, במסגרת הליכים לפי [חוק למניעת אלימות](#)
[במשפחה](#), ואף כאמור הועמד לדין.

25

האם מצופה מבן שהיה בעצמו קורבן לאלימות של אביו (מעשה אלימות אחד שהופעל על
ידי הנתבע כנגד התובע בילדותו תואר בעדותה של האם הנתבעת 2, והוא קשה מנשוא), ואף
על פי כן נהג בו בכבוד ובקרבה, לעמוד מנגד כאשר האב תוקף בחמת זעם את האם?

28

אין כל ספק שהגנה זו אינה יכולה להוות משום אותה "התנהגות מחפירה" של בן כלפי
אביו שמזכה בביטול המתנה.

30

31

4.1.9. לאור כל אלה, שוכנעתי, כי לא הוכחה כל התנהגות מחפירה מצדם של התובעים כלפי
הנתבע.

33

34

35

15. שינוי המצב של מקבל המתנה:

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 10-05-34019-XXXX ואח' נ' XXXX ואח'

- 2
- 15.1. אף אם היה מוכח קיומה של התנהגות מחפירה של התובעים כלפי הנתבע 1, לא היה בכך כדי לאפשר לו לחזור בו ממינויים כבן ממשיך. שהלא נותן מתנה יכול לחזור בו: "כל עוד מקבל המתנה לא שינה את מצבו בהסתמך על ההתחייבות".
- 3
- 4
- 15.2. חשוב להדגיש, כי אין צורך לטעון או להוכיח כי המסתמך על המתנה שינה מצבו לרעה, אלא די ששינה מצבו (עמ"ש (ת"א) 07-09-2070 [פורסם בנבו] (20.1.08) (מפי כב' השופטים שילה, שטמר ונדב; המלומד א"מ ראבילו כתב בספרו חוק המתנה בעמ' 362-363 בהקשר זה כך: "יש לשים לב לביטוי שבו החוק משתמש. נאמר "שינה את מצבו", ולא נאמר "שינה את מצבו לרעה", או "שינה את מצבו הרכושי" דווקא עיקרה של האמירה "שינה את מצבו" בהסתמך על ההתחייבות מכוון לכך שההתחייבות היתה הגורם הסיבתי שהביא לשינוי אשר אותו יש לשקול מבחינת משמעותו, כאשר המתחייב מבקש לחזור בו מהתחייבותו".
- 12
- 13
- 15.3. בנסיבות מקרה זה שוכנעתי, כי התובעים שינו מצבם בהסתמך על מינויו כ"בן ממשיך". לאחר שניתנה להם התחייבות הם השקיעו כספים לבניית בית מגוריהם בנחלה, שם נולדו ילדיהם. התובע השקיע את כל מרצו והונו בנחלה ובפיתוחה. הוא כיום בשנות הארבעים לחייו, ללא מקצוע אחר, כאשר מרכז חייו וחיי משפחתו מצוי בנחלה, כך שלא רק קורת הגג מצויה בתחום הנחלה, כי אם גם פרנסתו. (ראו בעניין זה אף את עדותו של הנתבע 1 כי התובע השקיע עד הון תועפות תחילה לבניית הקראוון – עמוד 67 לפרוטוקול).
- 19
- 20
- 15.4. עפ"י העדויות שהובאו מאז שחרורו של התובע מהשירות הצבאי, הוא עבד בנחלה וטיפח את המשק (ראה לדוגמא עדות אחות התובע עם שחרורו של התובע מהצבא הוא החל לעבוד במשק ולקח אחריות על ניהולו משום שלא היה מי שיעשה כן (עמ' 27 לפרט' מיום 14.03.2012), אני מקבלת את טענתם של התובעים, אחיו ואחיותיו כי עקב השקעתו האישית של התובע בנחלה, המשק נעשה ריווחי, הוא לקח על עצמו התחייבויות להסדר חובות מול המשקם, ובעקבות התחייבויות שני ההורים, הוא השתקע בנחלה והשקיע את כל כולו בטיפוחה, בבניית ביתו. את כל זאת עשה מתוך הבנה בינו לבין שני הוריו ואחיו, כי בסופו של דבר הוא יקבל את הזכויות בנחלה.
- 28
- על כן, לא ניתן להתעלם מהעובדה שהתובע השתקע במושב, היה שותף עם האב – הנתבע 291 במשק, עבד בו ניהול אותו ופיתח אותו והסתמך על מינויו "כבן ממשיך". מתן היתר לנתבע 301 לבטל את המתנה, לאחר שהתובע השקיע למעלה מ- 20 שנים, אינה צודקת ואין לאפשר אותה.
- 32
- 33
- 15.5. לאור האמור לעיל, אף לו היו מתקבלות טענות האב כי הוכחה התנהגות מחפירה עדיין לא היה בכך כדי להצדיק ביטול המינוי של התובע שעה שזה שינה מצבו לרעה בהסתמך על המינוי.
- 36

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 10-05-34019-05 XXXX ואח' נ' XXXX ואח'

2

1

2

16. הרעה ניכרת שחלה במצבו הכלכלי של הנותן:

עילה נוספת לביטול התחייבות הנתבע 1 כלפי התובע למנותו כבן ממשיך, הועלתה על ידו והיא כי חלה הרעה ניכרת במצבו הכלכלי. אני דוחה טענה זו – לא רק שלא הוכחה הרעה כלל במצבו של הנתבע 1, הוכח שהתובעים הציעו לנתבע 1 פתרונות מגורים, הם המשיכו לשאת באופן ישיר בהוצאותיו של הנתבע 1 גם לאחר שיצא מהנחלה. הם הפסיקו לעשות כן רק לאחר שהנתבע 1 עמד על כך שהוא מבקש לבטל את מעמדתם כבן ממשיך, וזאת לאחר שמילאו את חובתם האזרחית ונתנו עדותם במשטרה על אירוע האלימות האחרון של הנתבע 1 כלפי הנתבעת 2. יתר על כן, התובע הצהיר בפני בית המשפט כי ימשיך וישא בכל צרכיו של אביו, כפי שעשה, ועל כן גם בעילה זו שנטענה על ידי הנתבע 1 אין להתיר חזרה מהתחייבותו למינוי התובע כבן ממשיך.

11

12

13

17. דיני המניעות וההשתק:

ואם בכך לא די, מצאתי כי הנתבע 1 מנוע מלחזור בו מההתחייבות מכוח דיני המניעות, וההשתק ועקרון תום הלב. (סעיף 39 לחוק החוזים (חלק כללי) תשל"ג-1973 המוחל על כל פעולה משפטית. (ראו דברי השופט שטרסברג כהן בפרשת חיים נ' חיים, בעמ' 340-341). ביחסים שבין ההורים לבן הממשיך נוצרת התחייבות ליתן מתנה של ההורים לבן הממשיך. כפי שנקבע בע"א 1662/99, אין בהעדר הסכמת המנהל כדי להביא לבטלות ההסכם ולהתחייבות יש נפקות משפטית בין הצדדים עצמם. ראה: ע"א 1662/99 חיים נ' חיים, הנ"ל.

19

קרי, במישור היחסים בין התובעים לנתבע 1 ההתחייבות למינויים כבנים ממשיכים תקפה לענין זה ר' גס בע"מ 405/05 אברהם איזמן עו"ד נ' חדזה מחלב [פורסם בנבו] (מיום 22.8.06 אה: עמ"ש (מרכז) 2070-09-07 עליזה תייר נ' שמעון כחלון [פורסם בנבו] (מיום 29.1.08). עד לפרוץ הסכסוך בין ההורים, האב – הנתבע 1 לא עשה דבר לביטול הסכמתו למינוי התובע כבן ממשיך, לא ביקש לבטל את הרשות שניתנה לתובעים לבנות את ביתם בתחום הנחלה ולתפעל את הנחלה. רק לאחר פרוץ הסכסוך בין שני ההורים, ביקש הנתבע 1 לבטל את המינוי והעלה טענות כנגד עבודתו של התובע בנחלה. משכך, מנוע עתה הנתבע 1 מלטעון לבטלות ההתחייבות.

24

25

26

18. מסקנת ביניים:

לנוכח צירוף הממצאים הבאים:
קביעתם של ההורים - הנתבעים 1 ו-2 את התובעים כ"בן ממשיך" בעצם מתן הסכמתם בפני וועד האגודה, הכרת האגודה בתובעים כ"בן ממשיך" כמשתקף בפרוטוקול הוועד מיום 20.07.2000, הרשות שנתנו הנתבעים 1 ו-2 לתובעים לבנות את ביתם בתחום הנחלה למגוריהם. מגוריהם של התובעים בפועל בנחלה משך שנים רבות, שם נולדו ילדיהם וחיים שם עד עצם היום הזה, חתימת שני ההורים על שטר משכון ושעבוד הנחלה להבטחת פירעון

31

תמ"ש 34019-05-10 XXXX ואח' נ' XXXX ואח'

2

ההלוואה שנטלו התובעים לבניית ביתם, הסכמתם של שני ההורים לניהול הנחלה על ידי התובע.

2

מתבקשת המסקנה כי התובעים אכן נקבעו כ"בן ממשיך" על ידי הנתבעים 1 ו-2, הם אושרו ככאלה ע"י האגודה, ועל כן, הנתבע 1 איננו רשאי לחזור בו מהתחייבות למיננים של התובעים כ"בן ממשיך", זאת גם מכוח עקרונות של דיני המניעה, ההשתק ותום הלב.

5

על כן יש לאשר את התובעים כ"בן ממשיך" ולרושם במינהל ובסוכנות ככאלה.

6

7

19. האם מדובר במתנה על תנאי או מתנה בחיוב ?

19.1. הראיות שהובאו מצביעות כי קביעת התובעים כ"בן ממשיך" בנחלה כפופה לקיום חיוב

המוטל עליהם לשאת בצרכיהם של שני ההורים. על כן המסקנות הן כי: מדובר בהתחייבות ליתן מתנה, וכן כי בין התובעים לבין נתבעים 1 ו-2 התגבש הסכם, הכולל התחייבויות שונות שנטלו על עצמם התובעים כלפי נתבעים אלה. נותר לבחון האם החוזה שהתגבש בין צדדים אלה הוא על תנאי? או שמא חוזה אליו נקשר חיוב פלוני?

12

19.2. יש להבחין בין מתנה המטילה חיוב לבין מתנה על תנאי. לא תמיד יהיה קל לקבוע אם

הצדדים ובעיקר, נותן המתנה, התכוונו להתנות את המתנה בתנאי, או להניח חיוב בצידה. ההבחנה תיעשה מתוך כלל הנסיבות, מדברי הצדדים והתנהגותם, עובר למתנה ולאחריה (ע"א 8704/99 בן ציון נ' ההסתדרות הכללית של העובדים, פ"ד נח(1) 120, 132, ניתן ב-16.10.2003).

17

ההבחנה בין תנאי לבין תניה במסגרת חוזה המתנה אינה פשוטה. לא פעם ניתן להתייחס לאותן נסיבות הן כמתנה על תנאי, והן כמתנה ובצידה חיוב. כדי לקבוע האם התכוונו הצדדים להתנות את המתנה או להטיל חיוב בצידה, על ביהמ"ש להתחקות אחר אומדן דעתם בעת יצירת החיוב. (השווה ה"פ 2251/95 (ת"א) קלקשטיין נ' ברזילי, דינים-מחוזי 425(1)).

22

19.3. ההבחנה בין מתנה המטילה חיוב בצידה לבין מתנה על-תנאי נדונה במס' פרשיות,

24

העיקריות שבהן הן:

19.3.1. פרשת רותם (ע"א 1284/92 רותם נגד רותם פד"י מ"ט (5) 257) שם נקבע ככלל כי במתנה על

תנאי, אם לא מתקיים התנאי מתבטלת המתנה, ואילו במתנה עם חיוב נלווה, גם אם לא מתקיים החיוב הנלווה, עומדת המתנה על מכונה, ורשאי נותן המתנה לתבוע מילוי החיוב או כל סעד בגין ההפרה.

28

19.3.2. ע"א 495/80 ברקוביץ' נגד קלימר (פד"י ל"ו (4), 57 בעמ' 64-62), בו נקבעה ההבחנה ברורה

30

בין שני סוגי המתנות, באופן הבא:

1

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 34019-05-10 XXXX ואח' נ' XXXX ואח'

2

1

"חוזה מתנה ובו חיוב על המקבל

2. ...הצדדים עשו בניהם חוזה מתנה. עם זאת, נטל על עצמו מקבל המתנה חיוב כלפי נותנה.

3 מתנה זו מכונה כמתנה בעלת זכות (MODUS), דהיינו 'מתנה בנטל' או - מה שנראה לנו

4 כמדויק יותר, שכן אין לנו עניין בנטל אלא בחיוב - 'מתנה בחיוב'. . על-פי אפשרות זו,

5 החוזה שבין הצדדים אינו חוזה הדדי, אלא חוזה חד-צדדי, שבו המשיבה נותנת מתנה

6 למקבלה. בצד זאת נוטל על עצמו המקבל חיוב כלפי הנותן. חיוב זה אינו מהווה תמורה

7 למתנה, ועל-כן עניין לנו בחוזה מתנה. חיוב זה אינו סינאלגמאטי, והוא 'משאיר לעסקה את

8 אפייה העיקרי כמתנה' (גי' טדסקי, 'על חוק המתנה, תשכ"ח - 1968 משפטים א (תשכ"ט)

9 בעמ' 643). ...

10

חוזה מתנה על תנאי

11... החוזה שבין הצדדים אינו חוזה 'בתמורה', אלא חוזה מתנה. עם זאת, חוזה המתנה אינו

12 כפוף לתניה המטילה חיוב, אלא לתנאי מפסיק, לפיו המתנה תחדל מלהתקיים, אם תמנע

13 מהמשיבה השימוש בדירה.... אין חוק המתנה קובע את דיניו של אותו תנאי. בעניין זה

14 יחולו הוראות חוק החוזים (חלק כללי), המבחינים בין תנאי מתלה לבין תנאי מפסיק,

15 והקובעים כי 'חוזה יכול שיהיה תלוי בהתקיים תנאי (להלן - תנאי מתלה) או שיחדל

16 בהתקיים תנאי (להלן - תנאי מפסיק)'. ..."

17.4 אף שקיים קושי לקבוע אם הצדדים, בעיקר נותן המתנה, התכוונו להתנות המתנה בתנאי,

18 או שמא בחיוב, ניתן ללמוד על כוונת הצדדים מתוך נסיבות העניין מדברי בעלי הדין,

19 ומהתנהגותם לפני הענקת המתנה ולאחריה (ראה ע"א 8074/99 בן ציון נגד ההסתדרות

20 הכללית של העובדים, פד"י נ"ח (1), 120, 132 ואזכורים שם).

21.20 **במקרים של ספק:**

22 במקרים של ספק, יעדיף בית המשפט את הפירוש לפיו הענקת המתנה הייתה מלווה בחיוב

23 בצידה על פני הפירוש, לפיו זו הוענקה בכפיפות לתנאי (ע"א 8074/99 הנ"ל ואזכורים

24 נוספים).

25.21 **כוונת הצדדים במקרה זה:**

26.21.1 בעניינו אף לא אחד מהצדדים נתן עמדתו בעניין זה. אם כך, יש לבחון, כוונת בעלי הדין,

27 כפי שניתן ללמוד עליה מתוך נסיבות הענקת המתנה, וכן מתוך התנהגות לפני ואחרי

28 הענקתה.

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 34019-05-10 XXXX ואח' נ' XXXX ואח'

2
21.2. מהתנהגות הצדדים במשך השנים שחלפו החל ביום בו ניהול הנחלה הועבר לידי של
התובע, ניתן להסיק כי כוונת ההורים - הנתבעים 1 ו-2 הייתה ליתן לתובעים מתנה המטילה
עליהם חיובים ולא מתנה על תנאי.
3

21.3. העסקה נשוא הדיון אינה עסקת מתנה פשוטה. ההורים למעשה רצו להבטיח שלאחר
פטירתם ולא בחייהם הזכויות בנחלה יעברו לתובעים. האמצעי להבטחת רצונם זה הוא
מינוי התובעים כבן ממשיך. האינטרס במינוי זה ברור על פניו: זוג הורים מבוגרים שכושר
עבודתם התמעט, מתגוררים בנחלה, האב אף בתקופה מסוימת לוקה במחלה קשה,
מעבירים את הניהול השוטף לאותו בן ה"מסומן" מנעוריו כבן הממשיך המוכן ומתאים
למלא יעוד זה. ההעברה נעשית בשלבים עד להעברה מליאה של מלוא השליטה. הענקה זו
נעשית מתוך הבנה כי התובעים ימשיכו ויבטיחו את קיומם השוטף וצרכיהם של הנתבעים
עד לאריכות ימיהם.
11

21.4. הכלה ולמעשה התובע, מילא את הייעוד שהוטל עליו- במשך כל שנות חייו התגורר לצד
הוריו וסייע להם בעבודות המשק. לאחר שחרורו מצה"ל בשנת 1991 החל לעבוד במשק
באופן מלא ולנהל אותו באופן בלעדי. בשנת 1993 הניהול העסקי עבר על שמו ולידיו ואף
מכסת החלב נרשמה על שמו. כאשר התובע מממן את כל הוצאותיהם של הוריו - הנתבעים,
ואילו יתר ילדיהם של נתבעים אלה, פנו איש איש לדרכו למקצועו ולעיסוקיו. במרוצת
השנים - התובע תפס את מקומו של האב - הנתבע בניהול השוטף של המשק והמשיך
לשאת בהוצאות הוריו - הנתבעים באופן ישיר.
18

אף לאחר שהנתבע 1 שהה מחוץ לנחלה ואף שבחר שלא לחזור למרות שהוצע לו דיור נפרד,
המשיך התובע לשאת במלא צרכיו. הוא הפסיק לשלם את הוצאות המכולת רק לאחר
שנודע לו כי הנתבע 1 פנה לאגודה והוא מבקש לבטל את מינוי כבן ממשיך. כל זאת כתגובה
להגנה שהתובע נתן לאימו במעשה האלימות האחרון.
22

21.5. על כן לטעמי החיוב שהיה בצד המתנה, לא הווה סיבה עיקרית שהביאה להענקת
המתנה. האב - הנתבע בעצמו העיד, כי כיוון שלתובע לא היה מקצוע הוא נמנע מלפגוע בו
ולהיפרד מאשתו, הנתבעת 2, וזאת לאור היחסים ששררו בין הנתבעים 1 ו-2 לתובעים,
ולאור השקעתו של התובע בנחלה מנעורתו, היה ברור לצדדים, ובכלל זה גם למשפחה
המורחבת, כי זכויות ההורים בנחלה על כל יחידותיה יעברו לתובע לאחר אריכות ימיהם.
דברים אלה מעידים כי כוונתם של ההורים הייתה להטיב עם התובע, תוך שהם מבטיחים
את מגוריהם ועתידם הכלכלי. לא הייתה עסקה שבה עומדת תמורה מול תמורה, כי אם
רצון ועזרה של התובעים לעזור להורים תוך הבטחת עתידם הם בנחלה.
30

21.6. מכל מקום, נקבע לא אחת, כי המבקש להתנות מתנה בתנאי מתלה או בתנאי מפסיק, או מי
שמבקש להצמיד חיוב למתנה, אשר אותה העניק, צריך לעשות זאת בצורה ברורה, הניתנת

1

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 34019-05-10 XXXX ואח' נ' XXXX ואח'

2

לזיהוי. ובמקרים של ספק יעדיף בית-המשפט את הפירוש שלפיו הענקת המתנה הייתה
מלווה בחיוב, על פני פירוש שלפיו הוענקה המתנה בכפיפות לתנאי (הדגשה שלי) (עא
8704 / 99 שלעיל).

3

21.7. בנסיבות העניין, ולאור האמור לעיל הגעתי לכלל מסקנה, כי נתלווה למתנה חיוב, לפיו
ידאגו התובעים לנתבעים 1 ו-2 כל ימי חייהם ויבטיחו את מגוריהם.

5

21.8. התובעים אינם מתנגדים להמשיך ולשאת בהוצאות הנתבעים 1 ו-2.

6

21.9. כיוון שההורים – נתבעים 1 ו-2 מתגוררים בנפרד ומצויים בהליך של גירושין, והנתבעת 72
איננה מתנגדת לאופן קיום החיוב כפי שהוא היום, אני קובעת כי בהתייחס לאם - הנתבעת 8
2 התובעים ישאו בצרכיה באופן ישיר.

9

21.10. אשר לאופן קיום החיוב כלפי האב - הנתבע 1 – הצדדים לא התייחסו באופן מפורש לסכום
אותו יש לחייב את התובעים לשאת באו. האב הנתבע 1 העיד כי הוצאותיו במכולת עומדות
על 1,500 ₪ לחודש, ועדות זו תואמת את עדותה של האם, נתבעת 2 לפיה עבור הוצאות
האוכל של שני בני הזוג, הם היו מוציאים סכום של למעלה מ-2,000 ₪ לחודש

13

21.11. אשר על כן, לאור כל הראיות שהוצגו, לאחר עיון בכתבי הטענות ובמסמכים שצורפו וכן
בהתחשב בהכנסת הנתבע 1 מקצבת הנכות המשולמת לו על ידי המל"ל, מצאתי כי צרכיו
נאמדים בסכום של 3,500 ₪ לחודש. מאחר והוא איננו מתגורר במשק אלא מחוצה לו ונוכח
יחסיו עם אשתו - הנתבעת 2 על התובעים להוסיף לסכום זה הוצאות מדורו של הנתבע
בסכום של דמי מדור בסכום של 1,500 ₪ לחודש ובסה"כ הצרכים מוערכים בסכום של
5000 ₪ מתוך סכום זה תנוכה כל קצבה אותה הנתבע מקבל. התובעים ישאו ביתרת
הסכום.

20

21 **סוגיות נוספות הדורשות הכרעה:** 22

בשולי פסק הדין אציין, כי אף שהסעד הנתבע בכתב התביעה הינו להצהיר על התובעים
כ"בן ממשיד" המחלוקת בין הצדדים מעלה סוגיות נוספות על אלה שנידונו לעיל. אין הדיון
מסתיים בהכרעתי זו וזאת משום שבתוצאה המעשית הסעד המבוקש על ידי הנתבע, בבית
הדין הרבני, הוא פירוק שיתוף בנחלה, ועל כן מתעוררת שאלת מעמדם של התובעים
ומקומם במאזן השיקולים אותם בית המשפט צריך להביא בחשבון בתביעה לפירוק שיתוף:
האם ניתן להורות על מכירת הנחלה? ואם כן מה מעמד התובעים והאם הם זכאים לפיצוי?
אולם, כיוון שהסמכות לדון בתביעה לפירוק שיתוף נתונה לבית הדין הרבני, הרי שלא ניתן
במסגרת הנדונה כאן לדון בשאלת מעמד התובעים במצב זה.
לאור האמור, פסק הדין התייחס למסגרת שהותוותה בכתב התביעה לגבי מעמדם של
התובעים בנחלה, וזאת לפי כתב התביעה בלבד.

31

3

1

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 34019-05-10 XXXX ואח' נ' XXXX ואח'

2

1

2

23. סיכום של דברים :

3 התנהלות הנתבעים 1 ו-2 לאורך שנים רבות, מצביעה באופן ברור ועקבי על רצונם וכוונתם
4 והתחייבותם כי התובע יהיה הבן הממשיך בנחלה.

5 אף אם המדובר בהתחייבות ליתן מתנה, לא הוכח קיומו של כל תנאי המאפשר לנתבע 51
6 לחזור בו מהתחייבותו, ועל כן זו תקפה. על מנהל מקרקעי ישראל והסוכנות היהודית
7 והאגודה השיתופית מושב XXXX לרשום את התובעים כ"בן ממשיך" בנחלה. כן נקבע, כי
8 בצד המתנה שהוענקה לתובעים, קיים חיוב על פיו מחויבים התובעים לשאת בצרכי ההורים
9 – הנתבעים 1 ו-2.

10 מאחר ואין מחלוקת בין התובעים לנתבעת 2 הם ימשיכו לשאת בצרכיה באופן ישיר, ואילו
11 ביחסים של התובעים עם הנתבע 1 ישלמו התובעים לנתבע 1 סך של 5,000 ₪ בחודש בניכוי
12 קצבאות אותן הוא מקבל. היתרה תשולם בכל 10 לחודש, החל מ- 10/10/12.

13 הסכום יופקד על ידי התובעים בחשבונו של הנתבע 1 שפרטיו יועברו לתובעים על ידי באת
14 כוחו תוך 10 ימים מיום קבלת פסק דין זה.

15 מובהר כי התחייבותם של התובעים כלפי הנתבע 1 היא לכיסוי צרכיו המשתנים (לרבות
16 סיעוד וכד') על כן אם תתגלע מחלוקת בין התובעים לנתבע 1 בקשר לצרכים אלה היא
17 תובא להכרעת בית המשפט.

18 בנסיבות העניין, ולאור התוצאה אליה הגעתי, כל צד ישא בהוצאותיו.

19

המזכירות תשלח עותק פסק דין זה לצדדים.

20

ניתן היום, ח בתשרי תשע"ג, 24 לספטמבר 2012, בהעדר הצדדים.

21

אתי בזהדנה

23

1

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 34019-05-10 XXXX ואח' נ' XXXX ואח'

2

1

אתי בוהדנה, סגנית נשיא

2

3

4

5

6

7

8

3